

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

хтось інший. Усна форма перевірки знань потребує багато часу і не завжди є ефективною.

Певні педагогічні прийоми можуть спонукати студентів самостійно виконувати завдання, а саме: заохочування, якщо робота дійсно виконана самостійно; видача завдань з наростаючим рівнем складності; завдання, які передбачають не тільки розрахунок за формулами, а й висловлювання за власною думкою; розумна помірність навантаження.

Зворотній зв'язок студентів з викладачем є важливим фактором засвоєння знань. Здобувач повинен бачити свої успіхи і вчитися працювати над помилками. Комунікативна діяльність викладача полягає в постійному аналізі і вивченні реакції на навчальну комунікацію, контроль за реакцією студентів та реагування на зворотній зв'язок.

Забезпечення комунікації між студентом та викладачем в умовах дистанційного навчання є запорукою ефективного навчання.

УДК: 378.018.43

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ЗАКОРДОННИХ УНІВЕРСИТЕТАХ

С.Н. Федосов, М.Р. Мардар,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Через поширення COVID-19 кількість студентів, що навчаються дистанційно різко зросла і становить зараз більш ніж 400 мільйонів студентів. Дистанційне навчання – це спосіб навчання студентів онлайн, коли лекції та навчальні матеріали розсилаються через Інтернет, а студенти працюють удома, а не в аудиторії.

Дистанційне навчання останнім часом стало розповсюдженим в вузах України у зв'язку з загарбницьким нападом Російської Федерації на нашу мирну країну. У деяких регіонах оф-лайн заняття стали неможливими. Деякі студенти і викладачі були змушені покинути свої місця проживання і стати переміщеними особами. В цих умовах навчальний процес можна продовжити лише на базі дистанційного навчання.

У той же час є багато переваг дистанційного навчання. По-перше, воно дешевше. По-друге, дистанційне навчання не обмежується географією. Дистанційне навчання — це стиль викладання, який широко використовується в коледжах та університетах закордонних країн.

Дистанційне навчання поділяється на дві основні категорії: синхронне та асинхронне. Синхронне навчання відбувається у режимі реального часу. Для цього використовуються такі технології як телеконференції. Під час асинхронного навчання студенти повинні виконати щотижневі завдання. Гнучкість асинхронного навчання дозволяє студентам та викладачам створювати та споживати контент, коли їм це зручно, а навчальні матеріали доступні у будь-який час та в будь-якому місці.

Які види дистанційного навчання? Відрізняють:

- **відеоконференції** – це коли два або більше учасників використовують відео для підключення через Інтернет. Це форма синхронного спілкування. Використовуючи такі інструменти, як Zoom або інше програмне забезпечення для проведення конференцій, викладачі та студенти взаємодіють один з одним незалежно від того, де вони знаходяться.

- **гібридне дистанційне навчання** поєднує в собі синхронні та асинхронні методи. Студенти отримують терміни для виконання завдань та іспитів. Потім вони працюють у своєму темпі. Вони підтримують зв'язок із своїм викладачем. Проте вони працюють у своєму власному темпі.

- **відкритий розклад онлайн-курсів**. Такі курси надають студентам багато свободи. Студенти, які цінують самостійне навчання, обирають саме цей формат. Однак це вимагає значної самодисципліни та мотивації.

- **онлайн-курси у фіксований час**. Це найпоширеніший формат дистанційного навчання. Студенти заходять на сайт навчання у призначений час. Вони повинні виконувати заздалегідь заплановані заняття у класі у певному темпі. Ці дії часто включають чати та дискусійні форуми. Онлайн-курси із фіксованим часом заохочують взаємодію студентів. Але мало місця для самостійної роботи.

Колись дистанційне навчання вважалося найгіршою заміною традиційної освіти, але зараз багато хто вважає, що вона перевершує традиційне навчання в аудиторії. Студенти не тільки більш успішні, але й віддають перевагу дистанційному навчанню. 77% академічних лідерів оцінюють онлайн-освіту як рівну або перевершує її. А 69% головних науковців згодні з цим. Дистанційне навчання є життєво важливою частиною довгострокових сучасних освітніх стратегій.

Розглянемо особливості дистанційного навчання в найкращих університетах світу. Унікальний і надзвичайно захоплюючий спосіб вивчення життєво важливих бізнес-концепцій пропонує Гарвардська бізнес-школа (HBS) *Online*. Сертифіковані онлайн-програми пропонуються через інноваційну онлайн-платформу і створені для того, щоб надати слухачам класну кімнату Гарвардської бізнес-школи, ставлячи їх у центрі навчання. У нещодавньому опитуванні минулих учасників, проведеному City Square Associates, троє з чотирьох слухачів сказали, що HBS Online є більш ефективною, ніж інші бізнес-програми в Інтернеті. Що відрізняє HBS Online? Модель навчання ґрунтується на трьох ключових характеристиках: активність, навчання на основі кейсів (case-based) та соціальна спрямованість.

Активність. Гарвардські курси зовсім не схожі на типову «сиди і слухай» лекцію. Слухач бере участь у новій активності кожні три-п'ять хвилин - це опитування, вправи на вирішення проблем, короткі есе та знаменитий «холодний дзвінок» HBS, де слухача навчання просять коротко висловити свою позицію з проблеми за декілька хвилин. Кожен елемент був розроблений таким чином, щоб слухач був весь час зацікавлений, залучений та захоплений.

На основі кейсів. Уроки втілюються в життя через реальні випадки, ставлячи слухача на місце бізнес-лідерів. Слухачі з перших вуст чують про проблеми, з якими зіткнулися, і стикаються з тими ж проблемами та недосконалою інформацією. Обговорюючи рішення з однолітками, слухачі дізнаються про життєво важливі бізнес-концепції, які вони можуть застосувати у своїй кар'єрі.

Соціальна спрямованість. Взаємодія з однолітками є важливою частиною того, що робить HBS Online унікальним. Слухачі обмінюються ідеями, пропонують рішення та шукають точки зору у спільноти слухачів, зібраних з усього світу. Таким чином вони навчаються на досвіді та поглядах один одного і закінчують програму з ширшим поглядом на світ.

Багато провідних університетів Сполучених Штатів розробили конкурентоспроможні моделі цифрового навчання та адаптували свої навчальні програми до методів онлайн-освіти, щоб запропонувати студентам одні з найкращих можливих курсів дистанційного навчання.

Ось деякі з університетів США, які пропонують магістерські програми дистанційного навчання та програми бакалавра дистанційного навчання:

1. Університет Джона Хопкінса пропонує онлайн-навчання з соціальних наук, бізнесу, інженерії, комп'ютерних наук, медицини тощо, підтверджуючи його різноманітність пропозицій та прагнення покращити широке коло американських та міжнародних студентів.

2. Північно-західний університет пов'язаний з понад сотнею науково-дослідних інститутів. Пропонує онлайн програми, пов'язані з науками про здоров'я.

3. Каліфорнійський університет, Лос-Анджелес (UCLA) пишається 290 медичними дослідницькими центрами та інститутами. Можна знайти велику різноманітність інженерних ступенів онлайн в UCLA.

4. Нью-Йоркський університет впроваджує інновації в освіті з 1831 року, просуваючи своїм студентам глобальне бачення світу. Нью-Йоркський університет був розроблений як установа з демократичним духом, що відповідає вимогам американської комерційної культури. Можна отримати за допомогою онлайн-навчання дипломи в таких областях, як бізнес та менеджмент, комп'ютерні науки, інженерія тощо.

5. Техаський університет в Остіні прагне об'єднати студентів та випускників із вигідними вакансіями через галузеві партнерства. Приділяє велику увагу дистанційної формі навчання.

6. Технологічний інститут Джорджії (Georgia Tech) - це високопоставлений державний коледж і найкращий дослідницький університет у США. Georgia Tech надає онлайн-дипломи в галузі техніки та комп'ютерних наук. Georgia Tech — чудове місце для навчання, особливо для жінок, оскільки він пропонує жінкам більше інженерних ступенів, ніж будь-яка інша школа.

7. Бостонський університет будучи одним із найбільших некомерційних університетів у Сполучених Штатах, зумів розробити надійне середовище навчання у дистанційному форматі для вищої освіти. Бостонський університет отримав нагороду Консорціуму Слоуна за передовий досвід в онлайн-

освіті в масштабі всього закладу та нагороду Асоціації дистанційного навчання США за найкращі методи 21-го століття.

8. Університет штату Огайо з моменту свого заснування в 1870 році був місцем досліджень та інновацій, пишаючись дружбою та добрим суперництвом, що виникають між студентами. Найбільш представленими напрямками досліджень в університеті є сільське господарство та охорона здоров'я. Пропонуються онлайн-курси з медицини, бізнесу, освіти та соціальних наук.

9. Університет Меріленду є одним із найповажніших державних дослідницьких університетів США. Університет підтримує давні партнерські відносини з урядом і бізнесом для досліджень, які перетворюються на застосовні інновації.

10. Піттсбурзький університет пишається історією досліджень, що змінюють суспільство, що призвело до подолання поліомієліту, створення телевізора та космічних польотів. Окрім високоякісних онлайн-програм у широкому діапазоні областей, університет надає ресурси, які допоможуть аспірантам та професійним студентам досягти успіху.

УДК 378.4.018.43:004.738

ТЕХНОЛОГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

**Ю.О. Халілова-Чуваєва, А.К. Д'яконова, Л.А. Титомир,
Одеська національна академія харчових технологій, м.Одеса**

Технології відіграють важливу роль у розбудові вищої освіти, надають їй можливість в повній мірі відповідати індивідуальним потребам та стилям навчання студентів. Від систем управління навчанням до адаптивних засобів навчання та відеоконференцій – ці технології змінили те, як і де студенти навчаються.

За часів кризи, карантину, війни, дистанційна форма навчання стає необхідною для закладів вищої освіти, щоб підтримувати прийом та дозволяти студентам безпечно продовжувати навчання. Опитування, проведене Інститутом міжнародної освіти (ІЕ), показало, що майже дев'ять із десяти вищих навчальних закладів запровадили гібридну модель, одним із елементів якої є дистанційне навчання, в осінньому семестрі 2020 року. [1]

Оскільки вищі навчальні заклади запроваджують дистанційне навчання, вони мають забезпечити наявність необхідних технологічних інструментів для найкращої підтримки навчання студентів. Мета статті – охарактеризувати та розкрити вплив технологічних інструментів, які слід враховувати при початку роботи і використовувати в подальшому її проведенні.

Дистанційне навчання є формою навчання, в якій викладачі та студенти фізично розділені, а технології полегшують взаємодію між студентами та викладачами. Ця форма навчання відрізняється від традиційного очного навчання і потребує різних підходів, щоб підтримувати активність студентів.

	Т.О. Павлова, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, м. Одеса І.О. Павлова, О.І. Павлов, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	
31	ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА ТА ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко	82
32	СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ШЛЯХОМ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕХНІЧНИХ НАУК В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Н.В. Жихарєва, В.О. Когут	84
33	ПРО МОЖЛИВІСТЬ СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ КНИГИ В СИСТЕМІ MOODLE Ю.С. Федченко, Н.Г. Коновенко, Є.В. Черевко	86
34	ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ БАКА- ЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 075 «МАРКЕТИНГ» У ДИСТАН- ЦІЙНІЙ ФОРМІ О.О. Голубьонкова, М.Г. Брайко, К.Ю. Соколюк	89
35	ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ЗМІСТОВ- НОГО МОДУЛЯ «БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ» В.М. Лисюк, О.О. Фесенко, С.М. Неменуша	90
36	ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ДИСТАН- ЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Т.В. Савченко, В.О. Кожевнікова	92
37	ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ В.Р. Шишлюк	94
38	КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В.О. Волчок	97
39	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ У ЗАКОРДОННИХ УНІВЕРСИ- ТЕТАХ С.Н. Федосов, М.Р. Мардар	98
40	ТЕХНОЛОГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАН- НЯ Ю.О. Халілова-Чуваєва, А.К. Д'яконова, Л.А. Титомир	101
41	ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДИ- СТАНЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗВО А.С.Паламарчук, О.А. Глушков	104
42	ШЛЯХИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ ПІДТРИМКИ ЗДО- БУВАЧІВ В ПЕРІОД ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В.І. Соколова, Н.О. Коваленко, Т.І. Соколова	106
43	ЧИ Є РІЗНИЦЯ МІЖ ПОНЯТТЯМИ «ДИСТАНЦІЙНЕ НАВ- ЧАННЯ» ТА «ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ»? Г.В. Коркач, Т.А. Манолі, Т.І. Нікітчина	108